

Aastaaruanne 2018

Varangu Haruraamatukogu

Elanike arv: 523

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu põhitegevuseks on teavikute komplekteerimine, säilitamine ja lugejatele kättesaadavaks tegemine.

Midagi uut ja eriti märkimisväärsed ei olnud. Raamatukogu materiaalne olukord ei muutunud ja remonti ei teostatud.

Viidi läbi inventuur. Eelmine oli 1991.a. Raamatukokku tööle asudes 1993.a. inventuuri ei tehtud. Kadunud teavikuid oli selle pika perioodi peale üllatavalt vähe, ainult 19 ja needki olid väga vanad eksemplarid.

Varangul on raamatukoguhoidjal tähtis roll kultuurielu edendamisel, kuna ta on seltsi eestvedaja, projektikirjutaja ja seltsimaja perenaine. Kahjuks viibin majas ainult teisipäeviti, kui on avatud raamatukogu laenutuspunkt. Teisipäev on kujunenud ka päevaks, kus tähistatakse väiksemas seltskonnas rahvakalendritähtpäevi (sisuline korraldus raamatukoguhoidjal) või koguneb seltsi aktiiv. Raamatukogul ja külaseltsil toimub tihe koostöö ühisürituste ja projektitegevuste näol. Tegevused toimuvad tavaliselt laupäeviti või pühapäeviti, et osaleda saaksid ka tööil käivad inimesed. Essus raamatukogul koostöö seltsiga puudub, sest selts enam ei tegutse. Essu lugejad osalevad aktiivselt Varangul toimuvatel üritustel. Koolivaheaegadel teen nii Essus kui Varangul üritusi lastele.

Kultuuripärandiaasta tegevused olid:

1. Verivorsti valmistamise õpituba, mis oli viimane tegevus külaseltsi 2017.a. projektist „Põlvest põlve pärand“
2. Loeng - õpituba „Millal muutub toiduretsept kultuuripärandiks“.

1.2 Projektid

Tabel 1 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
0			

Projekti kirjutasin MTÜ Varangu Külaseltsile „Aianduslased oskused kogukonda“, mis sai ka KOP-ist rahastuse. Esimene tegevus oli dets. - Jõuluseadete õpituba.

2. Personali koosseis, areng

Muudatusi personali koosseisus ei olnud, muutusid tööajad. Varangu raamatukogu avatud

augustist E ja K 10.00 – 18.00 ja laenutuspunkt Varangul endiselt T 9.00 – 17.00. Haljala Vallaraamatukogus teenindan N 10.00 – 18.00 ja R 8.00 – 16.00.

2.1.1 Ülevaade täienduskoolitusest.

Teema	Korraldaja	Osalejate arv
Erialased täienduskoolitused		
LVKRRK korraldatud koolitused	LVKRRK	
1.E - kodaniku juhendajate koolitus		1
2.Raamatukogu- sotsiaalharidusliku töö keskus		1
3.Raamatute tõlkimisest. Olukorrast maakonna raamatukogundusest pärast haldusreformi		1
Muud koolitused		

Osalesin nii vähestel koolitustel seepärast, et enamuse koolitusi toimus teisipäevasel päeval, mis on Varangu laenutuspunktis ainuke teeninduspäev ja tahaks lugejatele vähemalt kord nädalas avatud olla.

LISA 1

2.1.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ei olnud

LISA 2

2.1.3 Erialahariduse omandamine ei omandanud

2.1.4 Töötajate tunnustamine. Haljala vallavalitsuse tänukiri 25.a. tööjuubeli puhul

2.2.1 Raamatukogu haldusjuhtimine. 2018.a. muudatusi haldustegevuses ei olnud. Raamatukogu asub Essu külakeskuse hoones. Asukoht küla keskel väga hea, pimedal ajal juurdepääs valgustatud ja raamatukogule ruumi on piisavalt. Suurema pakasega ei küta soojuspumbad ruume soojaks ja siis tuleb ka külmetada. Raamatukogu üks ruum on remonditud, korraliku valgustuse ja uue inventariga, teine ruum vajab remonti ja uut valgustust. Lootust praegu remondile pole, sest maja tulevik on teadmata. Suurte küttekulude tõttu tahetakse maja müüa või leida muud kasutust tühjalt seisvatele ruumidele.

Varangu laenutuspunkt asub Varangu seltsimajas. Pimedal ajal on sinna ebamugav tulla. Ruum on väike, kuid üritusteks saab kasutada kõrvalolevat seltsituba või ülakorruse saali. Inventar vajaks uuendamist. Abiks oleks õhksoojuspump, sest kord või kaks nädalas ahju küttes, ei saa sooja sisse. Võimalusel käib keegi seltsi naistest juba esmaspäeval ahju kütmas, et laenutuspunktis järgmisel päeval soojem oleks. Raamatukoguhoidja kohustusteks lisaks kütmisele on veel lume rokimine, koristamine, suvel lillepeenarde korrashoid ja kastmine.

LISA 3

2.2.2 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Varangu laenutuspunkti pääseb õuest mööda kaldteed. Puudub käsipuu. Reaalset vajadust pole olnud, seega ei oska öelda, kui mugav oleks näiteks liikuda ratastooliga majas sees.

Essus ei ole liikumispuudega inimesele ligipääsu tagatud. Õuest tuleb majja 3-astmeline trepp, puudub käsipuu.

2.3 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Uusi arendusi ei olnud. Essus on internetiühendus tagatud kaabli ja Wi-Fi teel. Probleemiks on vananenud tööarvuti, mis on väga aeglane ja ei tunnista enam teatud uuemat tarkvara. Kasutangi tihti parallelselt sülearvutit. Lugejate kasutada on 2 arvutit. Raamatukogus on tasulise teenusena printimise ja koopiade tegemise võimalus.

Varangu laenutuspunktis on traadita internet ja töötajale ka Wi-Fi lahendus. Vahetasin vana tööarvuti välja. Kasutan nüüd MTÜ Varangu Külaselts-i arvutit, mis saadi Swedbank-i „Vaata Maailma“ projektist. Vajadusel saavad seda kasutada ka lugejad. Eraldi lugejaarvutiks laenutuspunktis ruumi pole, kuid kasutusvajadus on samuti mimimaalne. Saab printida ja teha koopiaid.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud) Komplekteerimisel arvestan eelkõige lugejate soovidega, kuid jälgin ka, et paremik eesti kirjandusest saaks tellitud. Tean oma piirkonna kauaaegsete lugejate eelistusi. Enim loetakse kriminaal- ja armastusromaane ning elulooraamatuid, vähem teatmekirjandust. Sellest tulenevalt siis komplekteerimise eelistused. Laste- ja noorsookirjandust tellin vähem, sest lastest lugejate osakaal on väike. Komplekteerimisel arvestan piirkonnas elavate laste vanusega ja koolikohustusliku kirjandusega. E-teavikuid ei telli.

-annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 3,5% (7 raamatut)

-enim loetakse ilukirjandust, mille laenutused moodustasid 88% raamatute laenutustest. Ringlus oli 0,45.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat) Raamatuid tellin Lääne-Virumaa Keskraamatukogu komplekteerimisosakonna kaudu. E-raamatutele nõudlust pole. 2018.a. sain juurde 197 teavikut, millest 160 olid ilu- ja lastekirjandus.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine Ostetud oli 11 ajakirja(s.h. 1 kultuuriajakiri) ja 3 ajalehte. Annetustena saadi 5 aastakäiku ajalehti(s.h. Haljala Valla Sõnumid). Perioodikat võiks olla rohkemgi nimetusi, sest nõudlust on, kuid seda ei võimalda eelarve.

Komplekteerimissumma perioodikale on jäänud samaks, kuid hinnad tõusevad. Perioodika kojulaenutused moodustasid 39% üldlaenutuste arvust.

3.1.3 Auviste komplekteerimine ei lisandunud

3.2 inventuurid, mahakandmised inventuur viidi läbi ajavahemikul 16.04.18. – 09.05.18.

Inventuuri käigus selgus, et puudu oli 102 teavikut, millest 83 olid topeltnimetused, mis olid lisandunud uude URRAM programmi üleminekul. Reaalselt oli seega puudu 19 teavikut.

Kanti maha 102 teavikut ja 22 aastakäiku ajakirju.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Muudatusi teeninduskorralduses ei olnud. Endiselt teenindan 2 päeval Essus, 2 Haljalas ja ühel päeval Varangu laenutuspunktis. Tavapärastele raamatukoguteenustele uusi teenuseid ei lisandunud. Haldusreform raamatukogu sel aastal ei mõjutanud, sest liitumine Haljala Vallaraamatukoguga toimus juba varem.

Lugejate rahulolu-uuringut ei tehtud.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine. Essus on 2 lugejaarvutit. Nendest üks on uuem, soetatud 2016. a.(Windows 10), teine 2009.a. (Windows XP). Arvuteid kasutavad põhiliselt lapsed, täiskasvanud vähem. Vajadus AIP-i kasutamiseks pidevalt väheneb, kuna kodudes on olemas internetiühendus ja enamusel ka nutitelefonid.

Varangu laenutuspunktis eraldi lugejaarvutit pole. Ruumi arvutile pole ja kasutusvajadus on minimaalne. Vajadusel saab kasutada töötaja arvutit(Windows 10). Kasutajateks on põhiliselt täiskasvanud, kes soovivad teha makseid.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Rõõmustav oli, et kui eelnevatel aastatel lugejate arv pidevalt vähenes, siis sel aastal kasvas. Väikese lugejate arvu puhul on +4 inimest väga positiivne tulemus. Kahjuks langes laenutuste arv, samas külastuste arv veidi tõusis. Külastusi toovad juurde üritused ja muud huvitavad tegevused, mida kogukonnale pakutakse.

Raamatu-kogu	Lugejad 2017	Lugejad 2018	Muutus (+/-)
	101	105	+4

Raamatu-kogu	Külastused 2017	Külastused 2018	Muutus (+/-)	Virtuaal-külast. 2017	Virtuaal-külast. 2018	Muutus (+/-)
	2318	2419	+101	0	0	0

Raamatu-kogu	Laenut-d 2017	Laenut-d 2018	Muutus (+/-)	Päringud* 2017	Päringud* 2018	Muutus (+/-)
	5053	4327	-726	11	9	-2

*Infopäringuid oli 9, mis on 2 võrra vähem kui eelneval aastal. Infopäringuid eraldi ei registreeri, märgin jooksvalt statistikasse. Iseseisvad infootsingute oskused on paranenud ja ei vajata enam raamatukogu abi.

4.3 RVL teenindus RVL toimus Haljala Vallaraamatukogu ja Karepa Haruraamatukoguga. Tellimusi välja oli 19, sisse telliti 10 raamatut. Rohkem soovijaid polnud. Haljala Vallaraamatukoguga toimib RVL kõige paremini, kuna käin ise sinna tööle ja saan raamatud kaasa võtta. Teiste haruraamatukogudega ei ole RVL veel päris hästi paika loksunud, aga võimalus on vahendada, kui veetakse kohale uusi raamatupakke või näiteks toimub ühiskoosolek.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine Juurde osteti 26 raamatut, nendest enamuse oli ilukirjandus nooremale lugejale. Eelkõige tellin eesti kirjanike raamatuid. Noortekirjandust sel aastal ei tellinud, sest huvigrupp puudus.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Rmtk	Lug-d 2017	Lug-d 2018	Muutus (+/-)	Külast-d 2017	Külast-d 2018	Muutus (+/-)	Laenut 2017	Laenut 2018	Muutus (+/-)
	30	28	-2	817	902	+85	656	437	-219

Lugejate arv langes 2 võrra. Külastuste arv natuke tõusis, aga laenutuste arv langes. Lapsed loevad üha vähem. Põhiliselt laenutatakse kohustuslikku kirjandust, kuid ka need saadakse enamasti kätte kooliraamatukogust. Külastusi on poole rohkem kui laenutusi seepärast, et kui lapsed ka tulevad raamatukokku, siis kas niisama aega viitma või AIP-i, aga laenutatakse harva. Raamatukogus saab mängida lauamänge, Varangul ka piljardit ja lauahokit.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine Sisuline hinnang, võrdlus, analüüs.

28 lugejast olid 18 algklasside lapsed ja enamuses Essu piirkonnast. Nemad on ka need, kes raamatukogus rohkem aega viidavad. Teismeline tuleb raamatukokku harvem ja siis kindla sooviga, näit. kohustuslikku raamatut laenutama. Laste lugemisharjumuste kujundamisel on tähtis roll raamatukoguhoidja oskusel ja tahtmisel pakkuda raamatukogus huvitavaid tegevusi. Lihtsam on nendel raamatukogudel korraldada lasteüritusi, kelle teeninduspiirkonnas on kool või lasteaed, veel parem kui asutakse ühes majas. Koolibussilapsed ei tule enam peale kooli pimedas külaraamatukokku. Varangul elavad enamuse peresid nn.hajakülas ja raamatukogust suht kaugel. Samas Essus ei saa kurta ligipääsetavuse ega laste vähesuse üle, aga raske on lapsi raamatukokku saada.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised suuremad üritused. Üritusi saab lastele teha ainult koolivaheaegadel, kuid ka siis jääb osalejate arv väikseks, sest kõik lapsed ei veeda vaheaega kodus. Sõidetakse vanavanemate poole või vanematega reisile. Varangu piirkonna lapsed tulevad hea meelega vaheajal raamatukokku ja osalevad aktiivselt lasteüritustel, kuid osad ka koos vanematega pereüritustel ja õpitubades. Kahjuks olin kevadvaheajal ise haige ja seetõttu jäid üritused ära. Sügisvaheajal toimus 2 lasteüritust: Varangul ja Essus. Talvisel koolivaheajal aga ei sattunud mulle seekord ühtegi oma raamatukogu tööpäeva.

LISA 4

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Teenust ei pakuta, sest pole soovi avaldatud.

	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Koduteenindus	0	0	0

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
0	0	0

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond.

4.6.1 kohalikul koostöö Haljala Vallaraamatukogu ja haruraamatukogudega(RVL, üritused), Varangu külaseltsiga(ühisüritused, projektid), Lääne-Virumaa Keskraamatukogu(koolitused, seminarid, komplekteerimine), KOV.

4.6.2 riiklikul koostöö puudub

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil. koostöö puudub

Raamatukoguhoidja on volikogu liige ja kogukonnakomisjoni aseesimees, Haljala Rahvamaja nõukogu liige ja MTÜ Varangu Külaselts juhatuse liige.

Üritusi korraldati 8, neist lastele 2. Osalejaid oli 114, neist lasteüritustel 8. Üritustest üks oli kohtumine kirjanikuga, kaks olid pühendatud kultuuripärandiaastale ja üks EV 100 sünnipäevale. Enamus üritusi oli koostöös külaseltsiga ja toimusid Varangu seltsimajas. Essus ei ole mugav üritusi teha. Ruumi on küll, aga pole toole, laudu, nõusid jms. Essu lugejad osalevad aktiivselt Varangul toimuvatel üritustel. Vajadusel organiseerin transpordi. Raamatukogu teeninduspiirkonnas ei ela erineva kultuuritaustaga inimesi.

Üritused:

1. Verivorsti valmistamise õpituba (projekt „Põlvest põlve pärand“-raamatukoguhoidja)
2. EV 100 pidu (läbiviimine, viktoriin – raamatukoguhoidja)
3. Eakate pidu (viktoriin, mängud – raamatukoguhoidja)
4. Raamatuesitlus – kirjanik Eha Veem „Leskede klubi“
5. Loeng ja õpituba „Millal muutub toiduretsept kultuuripärandiks“
6. Jõuluseadete õpituba (taimsed vaibad)

Näitused ja väljapanekud:

1. Nobenäppudele
2. EV 100
3. Teatrikuu armastatud näitlejaga
4. Kevad aias
5. Lugemist suvevaheajaks
6. Tervis metsast ja põllult

7. Oh kooliaeg, oh kooliaeg..
8. Eesti krimikirjandus
9. Lehte Hainsalu 80
10. Vanaaja söök ja köök
11. Lugemist ja meisterdamist jõuludeks

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Kasutajakoolitust vajas 4 inimest, sihtrühmaks pensionärid. Peamised teemad E-riigi ja pangateenused, ID-kaardi kasutamine ja digiallkirjastamine. Tegelikult korduvad ka inimesed, sest vanal inimesel läheb õpitu meelest ära. Viimastel aastatel on vajanud kasutajakoolitust kuni 4 inimest. Rühmakoolitusteks pole vajadust olnud. Lapsed ja noored koolitust pole vajanud, kuigi URRAM-ist ei tea paljud midagi, aga vägisi peale sundida ei saa.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Peamised kanalid raamatukoguteenuste tutvustamiseks on Haljala Vallaraamatukogu koduleht, kus on info ka Varangu Haruraamatukogu kohta. Haljala Vallaraamatukogu facebooki lehele pannakse üles fotomaterjale toimunud üritustest. Ürituste kuulutused on väljas piirkonna külade teadetetahvritel ja Varangu külaseltsi facebooki lehel. Seltsi facebooki lehel avaldan ka fotosid raamatukogu laste- ja ühisüritustest. Kohaliku ajalehe märtsikuu numbris avaldasin artikli „Vabariigi sünnipäev Varangu moodi“.

Väljaannete koostamises pole osalenud.

4.9 Andmebaasid. Kas ja milliseid andmekogusid pakutakse lugejaile kodulehe vahendusel? E-kataloog. Raamatukogu e-kataloog asub andmebaasis URRAM. Haljala Vallaraamatukogu kodulehel on Varangu Haruraamatukogu kontaktid, lahtiolekuajad, ajalugu. Jooksvalt lisatakse puhkused, lahtiolekuageade muutused, ürituste teave jms. Kodulehelt on juurdepääs järgmistele andmebaasidele: URRAM, Kodulugu, E-kataloog ESTER, RIKSWEB, ISE, ERB, BIE, DEA, DIGAR, DOAJ, DSpace, E-Ait, TTÜR digikogu, EMS.

5. 2019 aasta tegevused

Uusi suundasid raamatukogu arengus ja materiaalse olukorras ette ei oska näha, kuna eelarvet pole suurendatud. Loodetavasti saab uue põrandakatte Essu külamaja eeskoda, kust kaudu lugejad raamatukokku liiguvad. Lugejale peab olema raamatukogus tagatud lisaks laenutamisele ka internetiteenus ja vajadusel kasutajakoolitus. Tahaksin rohkem korraldada lugejatele kirjanduslikke üritusi, kuid jälle jääb asi raha taha. Tegelen laste ürituste korraldamisega koolivaheaegadel ja laste raamatu juurde meelitamisega. Teen jätkuvalt koostööd Varangu külaseltsiga. Tegelen kogu korrastamisega.

Raamatukoguhoidja: Urve Kingumets

Kuupäev: 18.01.2019.

LISA 1

Koolituste arv kokku	Koolitustundide arv (koolituse maht)	Koolituseks kulutatud
3	26	

LISA 2

Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ei olnud

LISA 3

Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2018)
0	0

LISA 4

Laste-ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Varangu Haruraamatukogu(Essu)	- Ettelugemine, meisterdamine	1
Varangu laenutuspunkt	- Ettelugemine, meisterdamine, kokkamine	7